

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 378.663:636.09(091)

**КАФЕДРА ВЕТЕРИНАРНОЇ ГІГІЄНИ ІМ. ПРОФЕСОРА А.К.
СКОРОХОДЬКА НА ШЛЯХУ ДО 100 –РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ:
МИНУЛЕ, СЬОГОДЕННЯ, МАЙБУТНЄ**

**Захаренко М.О., доктор біологічних наук, професор,
член-кореспондент НААН,**

Поляковський В.М., кандидат ветеринарних наук, доцент
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Кафедру ветеринарної гігієни ім. професора А.К. Скороходька факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України створено шляхом об'єднання кафедр гігієни тварин і ветеринарної санітарії та кафедри ветеринарно-санітарної експертизи. Кафедра зоогієни, яку було засновано у грудні 1922 року професором А.К. Скороходьком, функціонувала як окрема структурна одиниця університету до 2020 року. За час свого існування кафедра декілька разів змінювала назву, була базою для створення інших кафедр, декілька разів її реорганізовували у зв'язку з переведенням на різні факультети. Завідувачем кафедри зоогієни з моменту її створення і з невеликою перервою був відомий не тільки в Україні, але й за її межами, педагог, державний і громадський діяч, перший декан ветеринарного факультету, директор Київського ветеринарно-зоотехнічного інституту, доктор ветеринарних наук, професор Антон Каленикович Скороходько. В різні роки кафедру зоогієни Київського ветеринарного інституту очолювали послідовники та учні професора А.К. Скороходька, зокрема з 1939 по 1941 рік доцент М.К. Шевченко, а з 1941 по 1943 рр. доцент К.О. Левицький. У 1944 році посаду завідувача кафедри обіймав професор Б.Х. Медведєв. З 1944 по 1953 роки завідувачем кафедри зоогієни працював професор А.К. Скороходько. З 1954 по 1964 рр. кафедру очолювала доцент К.С. Єрмолаєва. В цей період на кафедрі працювали доценти О. Л. Бедрата, М.С. Борщ, Г. Ф. Одошкіна. Науковці кафедри вирішували цілу низку актуальних питань тваринництва та ветеринарної медицини, зокрема з розробки превентивних заходів збереження здоров'я тварин, пошук оптимізації процесів терморегуляції в організмі сільськогосподарських тварин.

В 1964 році кафедру зоогієни очолив професор М. С. Борщ, який працював на цій посаді до 1988 року. У цей період кафедру було перейменовано на зоогієни та проектування і будівництва тваринницьких об'єктів. М.С. Борщ, крім роботи на посаді завідувача кафедри зоогієни, призначався деканом зоотехнічного факультету (1970–1973 рр.), а також обирався до керівних органів УСГА.

З 1988 по 1991 рік кафедрою зоогієни та проектування і будівництва тваринницьких об'єктів завідував професор, доктор сільськогосподарських наук О. Г. Тимченко, а з 1991 по 1996 рік доцент В.П. Мазуренко. В цей період на кафедрі працювали професор В.А. Бурлака, доценти Л.В. Совенко, В.В. Красій, В.О. Шталтовний, В.С. Гуменюк, ст. лаборант Р. М. Пухович.

В 1996 році кафедру зоогієни та проектування і будівництва тваринницьких об'єктів очолив доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НААН М. О. Захаренко, який працював на цій посаді до 2019 року. В цей період було започатковано ряд нових наукових напрямів, відновлено підготовку кадрів вищої

кваліфікації кандидатів і докторів наук, створено низку наукових лабораторій. Крім роботи на посаді завідувача кафедри професор М.О. Захаренко обирався деканом зооінженерного факультету, був директором ННІ тваринництва та водних біоресурсів, виконував обов'язки академіка секретаря відділення загальної біології НААН.

У 2000 році кафедру зоогієни та проектування і будівництва тваринницьких об'єктів реорганізовано у кафедру гігієни тварин ім. професора А.К. Скороходька, а в 2006 році – гігієни тварин та екології тваринництва ім. А.К. Скороходька. В 2005 році на базі кафедри було створено іншу кафедру санітарії та гігієни переробних підприємств АПК, яку очолив доктор ветеринарних наук, професор Д. А. Засекін, працюючи на цій посаді до 2012 року. Згодом її було реорганізовано та надано назву кафедра ветеринарної санітарії та гігієни продукції тваринництва. З 2012 по 2021 рік професор Д.А. Засекін очолював НДІ здоров'я тварин, здійснював керівництво рядом наукових проектів. На цій кафедрі працювали доценти Н.І. Кос'янчук, В.В. Соломон, Н.О. Волошина, ст. викладач М.Д. Кучерук, асистенти Ю.В. Дуда, В.В. Азар'єв, Н.В. Гудзь, М.В. Пацюк.

Кафедру гігієни тварин ім. А.К. Скороходька у 2012 році було об'єднано з кафедрою ветеринарної санітарії та гігієни продукції тваринництва в одну та надано назву кафедра гігієни тварин та санітарії ім. А.К. Скороходька і переведено до складу факультету ветеринарної медицини. Завідувачем об'єднаної кафедри знову було призначено професора М.О. Захаренка.

Історія кафедри ветеринарно-санітарної експертизи НУБіП України бере свій початок з 1923 року як кафедра м'ясоведення, холодильної справи, переробки і утилізації тваринних продуктів у складі Київського ветеринарно-зоотехнічного інституту.

Першим завідувачем цієї кафедри у 1924 р. був доцент Боровський В.В. (1924–1931). З 1932 р. по вересень 1935 р. завідувачем кафедри був доцент Лемішко П.М. В цей час кафедра стала називатися кафедрою ветсанекспертизи.

З 1935 по 1938 рр. курс ветсанекспертизи читав кандидат ветеринарних наук Косолапов Б.М. З 1938 по 1941 рр., до евакуації кафедри в м. Свердловськ, її завідувачем знову був доцент Лемішко П.М.

Після повернення Київського ветеринарного інституту з евакуації (м. Свердловськ, 1941–1944 рр.), де завідувачем кафедри ветсанекспертизи був професор Безносенко О.Г., курс ветсанекспертизи продовжував читати професор Лемішко П.М. У 1957 році після об'єднання кафедри ветсанекспертизи з кафедрою патологічної анатомії, завідувачем кафедри став професор Пономаренко Ф.М. Починаючи з 1974 року по 1990 рік завідувачем кафедри патанатомії та ветсанекспертизи був професор, доктор ветеринарних наук Роговський П.Я. З 1990 року по червень 2001 року кафедру очолював кандидат ветеринарних наук, доцент Потоцький М.К.

Наказом ректора НАУ за № 266 від 20.06.2001 року створено кафедру ветсанекспертизи і гігієни переробки продукції тваринництва, і завідувачем новоствореної кафедри призначено доктора ветеринарних наук, професора Якубчак О.М., яка згодом була реорганізована у кафедру ветсанекспертизи. Кафедру з 2001 по 2020 рр. очолювала професор Якубчак О.М.

Співробітниками кафедри розроблена та успішно імплементована у навчальний процес університету нова спеціальність 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» з підготовки лікарів ветеринарної медицини з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи, які мають більш розширені професійні повноваження, порівняно з класичними фахівцями ветеринарного профілю. Сьогодні на кафедрі ветеринарної гігієни ім. професора А.К. Скороходька працюють: завідувач кафедри доктор ветеринарних наук, доцент М.Д. Кучерук, професори М.О. Захаренко, Д.А. Засєкін, Л.В. Шевченко, О.М. Якубчак, С.А. Ткачук, доценти В.М. Поляковський, Т.В. Таран, В.В. Соломон, В.М. Михальська, Н.І. Кос'янчук, М.А. Галабурда, ст. викладач Р.О. Димко, асистенти Ю.В. Гриб, В.Є. Юстинюк, зав. лабораторією Я.А. Постой, старші лаборанти І.О. Мазяр, Л.І. Кривенюк, Є.М. Приступлюк, Ю.С. Набока, І.Є. Нікитюк, інженер Л.В. Ткачик, лаборант В.С. Яворський.

За період існування кафедри співробітниками захищено 4 докторські та більше 35 кандидатських дисертацій, видано більше 45 монографій, близько 60 підручників та навчальних посібників, розроблено та впроваджено у виробництво більше 25 науково-практичних рекомендацій, 5 профілактичних та лікувальних засобів, 2 мінеральні премікси для лактуючих корів, 3 нових дезінфектанти, 2 технологічні схеми з переробки відходів тваринництва.

Співробітниками кафедри одержано близько 260 патентів на винаходи, зроблено більше 864 доповідей на Міжнародних наукових конференціях в Україні, країнах близького і далекого зарубіжжя.

Сьогодні викладачі кафедри здійснюють підготовку фахівців освітніх рівнів бакалавр та магістр із напрямів та спеціальностей «Ветеринарна медицина», «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», *«Харчові технології та інженерія»*, *«Будівництво та цивільна інженерія»*.

Головними пріоритетними напрямками розвитку кафедри сьогодні є вдосконалення системи підготовки фахівців ветеринарної медицини, харчової промисловості відповідно міжнародних стандартів освіти. У науковій діяльності співробітники кафедри головну увагу зосереджують на пошуку нових джерел мікроелементів на основі наноконпозицій, нового покоління дезінфікуючих засобів, сучасних біотехнологій утилізації відходів тваринництва, вирішенню проблеми адаптації лактуючих корів до екстремальних факторів зовнішнього середовища, виробництва органічної продукції тваринництва.